

Yhteiskunnallinen yritystoiminta työllistämisen näkökulmasta

Satu Kaattari-Manninen
Case Ektakompus
Oulun kaupunki,
Tekijäpuu - palvelu

Yhteiskunnallisten yritysten superpäivä Kemissä 27.2.2013

Oulun yhteisötoiminta

- Lähidemokratiaa, osallisuutta ja vaikuttamista
- Yhtenä osana asukastupatoiminta
- Asukastuvat ovat kaikille avoimia yhdessä tekemisen keskuksia.
- Kunta tarjoaa tilat ja maksaa niiden toimintakulut
- Toistaiseksi asukastuvalla ei yhtään kunnan resursoimaa työntekijää, vaan toiminnasta vastaa paikallinen yhdistys

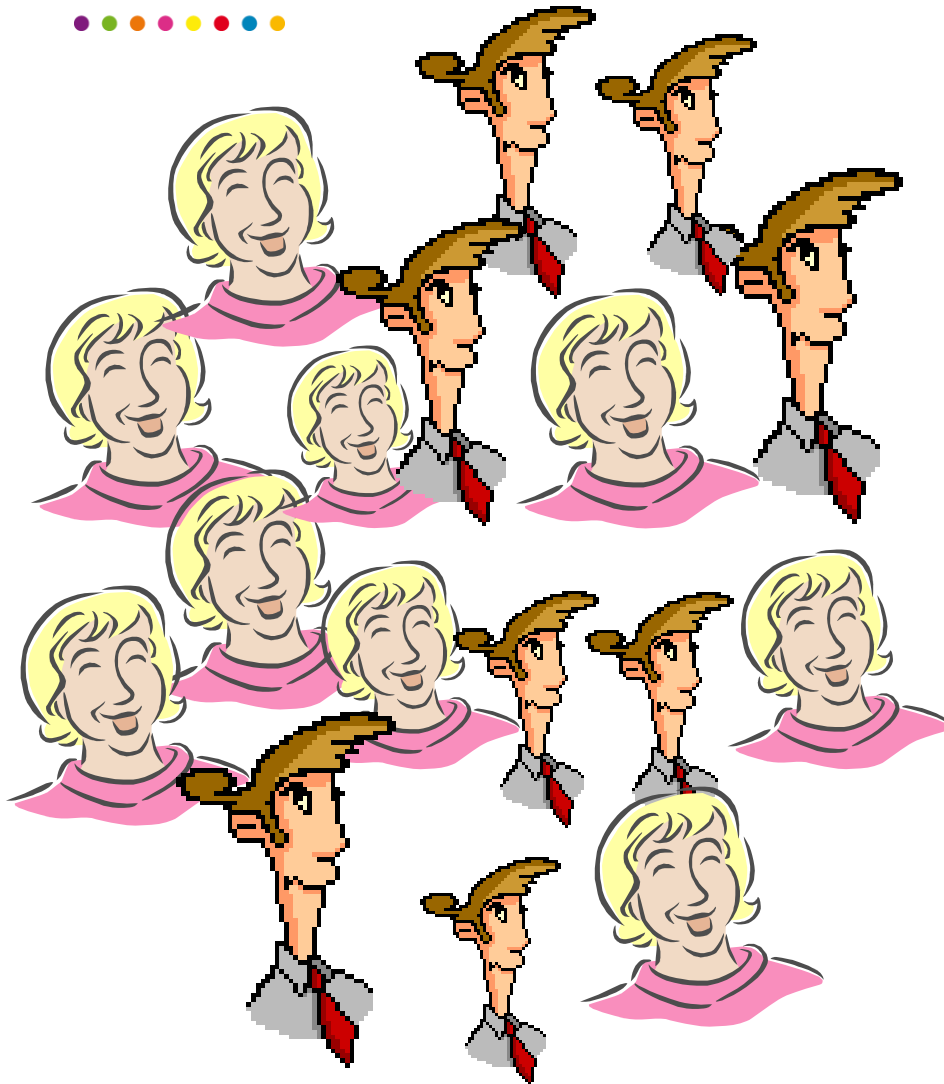
Piia pitkäaikaistyötön:
"Jes! Sain vihdoin
työtä, pitkän etsinnän
jälkeen!
Asukastupatyö ja
kotiapupalvelu
kuulostaa mukavalta,
vaikka työ onkin
määräaikaista."

Veijo vapaaehtoinen
asukasyhdistyksestä:
"Kiva, että meidän
asukasyhdistys voi
auttaa, tarjota
työpaikan, ja samalla
auttaa lähellä asuvaa
vanhusta kotona
selviytymisessä."

Tarpeet kasvavat ;
Työttömiä paljon,
edulliset palvelut käyvät
kaupaksi...

"Nyt
asukasyhdistykset
työllistävät jo 200
työtöntä. Hienoa, että
menestymme tässä,
mutta..."

Palkkatuen perimmäinen tavoite?

- **TUKEA TYÖLLISTYMISTÄ !**

Kun työnantajana yleishyödyllinen yhdistys, joka ei ole elinkeinotoimija, se ei voi itse maksaa palkkaa, vaan työ päättyy kun tuki päättyy.

”Olet ollut hyvä työntekijä, ja vaikka haluaisimme pitää sinut meillä töissä, se ei valitettavasti ole mahdollista.”

Asukastupatoiminta v. 2009

- Toiminta kasvoi lyhyessä ajassa. Tarve, tilaus: paljon työttömiä ja palvelut käyvät -> vuonna 2009 **14 asukastupaa, joissa n. 200 ihmistä palkkatukityössä yhdistysten palkkaamina.**
- 5 – 17 euron tuntihintaan kotona asumista tukevia palveluja yksityishenkilöille: siivousta, remontteja, kylätalkkaripalveluja, asiointiapuja, pyykin pesua, ateriapalveluja..
- Yksi kotiapupalvelun ostaja myös Oulun kaupunki
- Työnantajatehtävissä vapaaehtoiset, alun perin asukasyhdistystoimintaan tulleet ihmiset.

Asukastupatoiminta v.2009 ...

Yleishyödyllisten yhdistysten toiminnan vaikutukset:

- Työpaikkoja pitkäaikaistyöttömille 😊
- Edullisia palveluja, joiden ostajana yksityishenkilöt ja Oulun kaupunki 😊
- Kaupunki maksaa myös osan palkasta, tilasta, toiminnoista ...
Toiminnan kokonaiskustannukset?
- Millaisia työpaikkoja ?

Tuettu työ yleishyödyllisessä yhdistyksessä:

- Työsuhde määräaikainen, maksimissaan 1 – 2 vuotta
- jatkomahdollisuutta ei, jos työnantajana yleishyödyllinen yhdistys

Hintaesimerkki:

- Työntekijän palkka 1300 euroa kuukaudessa. Työnantajalle tämä maksaa 1500 euroa. Palkka koostuu:
    - Valtion / TE toimisto myöntää 1285 euroa palkkatukea
    - Oulun kaupunki maksaa 200 euroa kuntalisää
    - Yhdistys maksaa 15 euroa kuukaudessa.
- > PÄÄOSIN JULKISELLA RAHALLA, verovaroilla tuotettua toimintaa.

Lisäksi Ely – keskus myöntää hankkeita toiminnan vetäjille.

Työllistävät vaikutukset?

Kun yritys tuottaa palvelua, vähimmäishinta esim. siivouspalveluista yrityksissä on n. 30 €/tunti.

Se sisältää yrittäjän maksaman TES:n mukaisen palkan, arvonlisäveron, työnantajamaksut ja muut sivukulut.

Yrittäjä häviää kilpailussa 7 euroa tuntihintaan palvelua tuottavan yhdistyksen kanssa ->Yritys lakkaa toimimasta -> **TYÖLLISYYS HEIKKENEÉ.**

Palkkatuen vaikutus?

- TYÖLLISYYSVAIKUTUS PALKKATUETULLE HENKILÖLLE:

Henkilö, joka on ollut 2 vuotta yhdistyksessä palkkatuella, voi olla tukien päättymisen tilanteessa, jossa työllistymisen tuet ovat käytetty, mutta työpaikkaa ei saatu.

->TYÖLLISYYS YKSILÖN NÄKÖKULMASTA VOI SIIS JOPA HEIKENTYÄ ?

Kehitystä: Työkokemus, verkostoituminen.

Tuvilta työelämään ja Tekijäpuu- hankkeissa autettu jatkopolkujen selvittelyssä, etsitty mm. vaihtoehtoja jatkopoluille yrityksistä.

Yhteisöyrityksen perustamisselvitys

Toteuttajana Oulun kaupungin yhteisötoiminta, mukana tavalla toimivat yhdistykset sekä yksi alueella toimiva muu yleishyödyllinen yhdistys.

MISSÄ MENNÄÄN? MITÄ VOIMME TEHDÄ? MITÄ HALUAMME ?

Tavoitteena oli:

1. selvittää kokonaisuus – palveluntuotanto, työllisyysnäkökulma: **mitä kaikkea nyt tuotetaan**, millä keinoilla, mitkä ovat toiminnan vaikutukset
2. Selvittää **talousvaikutukset** Oulun kaupungin ja kolmannen sektorin näkökulmasta
3. Esittää **suositus** jatkotoiminnalle
4. Selvittää **tahot**, ketkä mukana
5. Määrittää Oulun kaupungin roolia jatkokehittämisessä

Ektakompus

- Haasteena muutosvaiheessa, jossa palveluja siirretty usealta eri yhdistykseltä yhteiseen yritykseen omistajatahojen eriävät intressit – meneekö politikoinniksi? Oma / oman yhdistyksen etu vai yhteinen etu?
- Yrityksen asiakkaat pääosin avoimilta markkinoilta.
- Oulun kaupungin ostot olleet vähäisiä yritykseltä, hankintalaki ohjaa samalle kilpailuviivalle muiden yritysten kanssa – kumppanuussopimuksia tehdään yhdistysten kanssa.
- Yhteiskuntavastuullisen yrityksen toiminnassa **vastuullisten hankintojen soveltuvuutta mietittävä**, etsittävä keinoja, joilla yhteiskunnallisten toimijoiden edellytyksiä voidaan vahvistaa

Ektakompus tulevaisuus?

Lunastettava paikkansa markkinoilta, jossa kilpailu kovaa.

“ISO KUVA” – mikä on yhteiskunnallisten yritysten kokonaistaloudellinen, yhteiskunnallisesti positiivinen vaikutus.

Rahat palautuvat paikalliseen yhteiseen hyvään kokonaisuudessaan, toiminta tukee työllisyyttä ja paikallistaloutta. Yhteistyöllä eteenpäin.

Yhteiskunnallisen yritystoiminnan kehittämistyötä Oulussa

***”Yhteiskunnallinen yrittäjäyys Oulun seudulla,
Yhteiskunnallisen yrittäjäyden kehittämistyötä työelämän ja
koulutuksen yhteistyönä”***

*– hanke juuri käynnistymässä; hakijana Oulun DIAK, osarahoitus
Pohjois-Pohjanmaan Liitto ja Oulun kaupunki.*

